

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio XIV. De absolute.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

dem in dicta heresi & secta, offerenda prædictis iudicibus abur ationem) & commendavit se suppliciter precibus assistentium. Denique fuerunt illi impacti cōpedes ferrei, & deductus in fossam: ut ibi per pœnitentiam elueret nefaria & horrenda peccata quæ commiserat.] hætenus Monstreletus. Quoad formulas abiurandi varias inuenias, vnam in cā ego Berengarius de consec. dist. 2. aliam sess. 19. conent. Constantiensis, aliam apud Turrecrema. lib. 4. de Eccles. p. 2. c. 22. aliā apud Alf. à Castro l. 1. de iust. heret. punit. cap. vltim. alias apud Sprenger. d. p. 3. distinctas pro quorum suspitionis gradu q. 23. 24. 25.

SECTIO XIII.

De purgatione Canonica.

NN.
Rainer.
Godofred
vlt. verb
Purgat.
q. 15.
c. c. ex c. 6
canonica
mas i. in
pr. de hæ
ret.

via prazi
q. 14. n. 13

Inq. Pæ
Falcian
cap. 4.

PURGATIO Canonica vocatur, de obiecto crimine innocentiæ ostensio secundū sacros canones facta ac hanc etiam reo deferendam leui tantum suspitione liberanti voluit Sprenger. b. censens suspitione notabiles vocari à Pontifice illos, qui quavis suspitione laborant: quæ etiam est opinio Archidiaconi. Quare nutat apud me dictum, saltem modus loquendi, Simancæ, volentis non esse deueniendum ad hanc purgationem, nisi cum reus publica laborat infamia, & simul crimen plene probari nequit; ea tantum ratione, quia si crimen plene probetur, damnari; si infamia non laboret publica, absolui debeat. contra enim quis inferat: si infamia publica laboret torquendum (iuxta alibi dicta) si crimen plene nequit probari, tunc propter infamiam, vel suspitionem debere vel abiurare, vel se expurgare. Sed de infamia assentior Simancæ; hæc sufficere ad expurgationē

A quando crimen amplius probari nequit: & accusator deficit in probatione, ut bene Clar. q. 63. n. 4. Non assentio, si omnem suspitionem excludat. Sed bene est, quod postea d. etiam vehementē suspitionem admittit & totū id, quādo facienda purgatio, quando non, iudicis recto arbitrio permittit, habituro personæ, & circumstantiarum aliarum rationem. Expurgatorum quoque numerus ab eodem arbitrio dependet, ut & qualitas personarum, an eiusdem, an æqualis cum reo conditionis, an inferioris: Viles personæ non sunt onerandæ purgatione Canonica, nisi illæ sponte se offerant, & dicant se posse inuenire idoneos qui expurgēt, & tum possent mediocres etiam si non plane boni, admitti. Qui, cum vilis persona non sit (nam vilis potius esset torquendus) ad arbitrium iudicis non vult se purgare, si præsens sit, statim potest, ut contumax & cōuictus, puniri. Qui in purgatione deficit, pro conuicto habetur, ut bene Siman. quem vide recte prosequentem hanc materiam toto illo c. 54. cur adde Clarum supra & Menoc. l. 2. de arb. iud. cas. 274. De vulgaribus purgationibus egimus in de sortilegys iudici artu. l. 3. formulam sententiæ purgationis habes apud Spreng. q. 21. vbi etiam ritus omnes & materiam bene discutit, & adde tit. de purgatione Canonica in Decretal. & quæ dixi supr. 3.

d num. 5.
ex Decio.

Simanc.
supra n. 8.

SECTIO XIV.

De absolutione.

ABOLVTIO impendenda, quando vel reus obiecta crimina diluit, vel accusator ea non probauit: non nunquam id ab accusatione tota, non nunquam ab instantia iudicij: non nunquam sub fideiussione prout iudicij

OO

videbitur

f. Simanc.
n. pract. c.
11.

Clarus §
ia q. 57.
x 62. Fa
n. q. 4. c.
24.

videbitur iustius & commodius *f. Absolutio* igitur alia est *diffinitiva*, alia *ab observatione iudicij*. *Diffinitiva* (quæ vocatur etiam à crimine: siue ab accusatione, siue *absoluta*) dicitur, quando reus absoluitur tanquam innocens, quia crimen non commisit. *Ab observatione seu instantia iudicij* dicitur absolui, qui absoluitur non tanquam innocens, sed duntaxat tanquam tunc non repertus culpabilis, ut puta propter iudicij nullitatem, probationumve defectum & reb. ita stantibus ut tunc stabant g. & hæc habetur etiam pro definitiva, eatenus, ut si noua iudicia non orientur, reus iterum molestari non debeat: immo etsi orientur, non poterit repeti; nisi intra certum tempus ad accusandum institutum, nempe decem annorum inter presentes, viginti inter absentes. Quod si dubitetur sitne definitiva, tantum à iudicij obseruatione: recurrendum ad acta. si habetur *absolutum ab obseruatione iudicij*, vel *ab hæcenus deductis*, vel *stantibus rebus pro vt stant*, aut similia seu æquivalentia verba tantum censetur absolutus ab instantia iudicij. Si habetur, *reum absoluendum ut innocens, non culpabilem* & huiusmodi verba alia adsint: censendus absolutus definitiue. Si vero res ex actorum verbis non colligitur, (verbi gratia, si tantum diceretur *absoluimus reum*) tunc legenda diligenter acta, & videndum: an constet ex actis duntaxat crimen, non fuisse probatum, non vero crimen à reo non commissum, tum censenda tantum fuisse à iudicij obseruantia: si constet vel omnino non commissum crimen, vel non commissum à reo (verbi gratia, qui suum *alibi* bene docuit) tum habenda ut definitiua. Si ex actis adhuc res manet ambigua tunc communior sententia & praxis est, ut habeatur tantum pro absolute ab in-

stantia. quod communi praxi receptum in fauorem reipubl. ut crimina puniantur: qui fauor præponderare debet fauori priuato reorum. Hæc ratio etiam est fundamentum opinionis receptæ & generalis consuetudinis (exceptis locis paucissimis) qua licet iure communi scripto magis consentaneum sit, actore non probante reum definitiue absolui: tamen consuetudine & praxi iudiciorum inualuit: ut casu nõ probati criminis, sententia feratur tantum absolute à obseruatione iudicij, ut post Co-uarr. & alios optime deducit Prosper, Farinacius h. Et sic intellige, quæ scribit indistincte Sprenger i. Nam quando deprehensus est vere innocens reus, iudex illi faceret grauem iniuriam, & mortaliter peccaret inserens in sententia eum duntaxat absolui ab instantia iudicij; immo teneretur definitiue absolute, alioqui reus tunc potest à tali sententia appellare: nec contraria consuetudo foret æqua vel toleranda. Si tamen reus non appellaret: in foro quidem externo censeretur sententiam approbasse: in foro tamen interno non auderem iudicem excusare. Non enim, quia alter vel ignarus est, vel incurius iuris sui, licuit iudici iniuriã facere, nec etiam superueniens ratificatio tollit præcedens iudicis peccatum, nisi quoad obligationem restituendi. Quæ velim diligenter à iudicibus notari pro intellectu eorum quæ de hac re traduntur à Doctoribus nostris, & praxi vulgata. Hæc intelligenda de absolute in eodem foro. Nam si in alio foro agatur, tum nec absolutio definitiua plane reum liberat. Nam absolutus in foro poli seu cõscientiæ, potest adhuc puniri in foro fori. Et, quia crimẽ nostrum est mixti fori, si absolutus in curia seculari non fuit punitus ab ea sufficienter, & iudex Ecclesiasticus habet pœnam quã infligit

maic

rem,eamque, reus merebatur, poterit tam infligere. Contra quoque nimis leniter castigatum à curia Ecclesiastica, poterit seuerius, etiam ad mortem, damnare iudex secularis *a*. Neque tunc cēsetur bis pro eodem crimine puniri, sed vtraque punitio pro eadē vna continuata habetur: & quia in atroci crimine versamur, & cui expiando vix vlla supplicia sufficiant; parum hic necessaria est distinctio Marantæ. *b* Sed hæc sufficiant: formulam absolutionis pete à Sprengero *d. q. 20.*

SECTIO XV.

De sortilegiorum qualificatione: siue qua hæreticalia, qua non?

PP. **P**ost absolutionem, tractandū de condemnatione, sed quia congrua delicti pœna de *ēde*: à delicti qualitate, hæc necessario lectio præmittenda fuit: non ratione Lamiarum seu Strigum, quarum crimen semper cum hæreti coniunctum est, vt docet experientia: sed ratione quorundam Sortilegiorum minus atrocium, & in quibus pactum solummodo tacitum reperitur. procedamus per breuia axiomata.

a Grillad. de sortileg. qu. 10. num. 12. 6. 10. 19. Clarus §. hæretis vers. successi. ne quero. & alij edimunter. d. Clar. Farin. & alij l. c.

Axioma primum, Sortilegia hæretica dicuntur omnia in quibus demon inuocatur ad faciendum, vel indicandum ea, quæ vel facere non potest. hoc est certum *c*. quia hæreticum est illum credere posse facere vel scire, quæ neque scire neque facere potest: sed Deo sunt reseruata. Dixi hæretica non hæreticalia. nam hæreticale significat tam quod sapit hæresim, quam quod hæreticum est & quia has duas significationes multi *d* non bene distinxerunt, ideo etiam errarunt in hac materia prima ergo hæc non tantum sapiunt hæresim, vt illivolunt: sed

A vere sunt hæretica facta, non dico sunt hæreses, (nam hæ ab intellectu pendet, & hæresis est intellectus error) sed dico facta hæretica. sicut enim propositio hæretica est, ipsa enunciatio falsa Catholicæ veritati contraria: sic etiam factum est hæreticum, quod Catholicæ veritati repugnat nõ formaliter, sed quasi materialiter, quia est materia circa quam intellectu saberrans versatur in hæretico errore: & ad factum hæreticum sufficit id quod facit esse huiusmodi, vt si quis remita se habere pertinaciter contenderet, is vere hæreticus esset. verbi gratia, rebaptizat quis aliquem, factum est hæreticum, quia qui tenet posse rebaptizari, est hæreticus. ad factum sapiens hæresim sufficit: vt qui hoc assereret fieri posse, quod facit, eius propositio vere diceretur propositio hæresim sapere, non tamē vere diceretur esse propositio hæretica. v. g. si quis sacramentalia miseret vsibus profanis, circa pactum expressum vel inuocationem expressam dæmonis: faceret factum sapiens hæresim, quia si diceret hoc fieri oportere seu licere, hæc assertio saperet hæresim. Ex his puto pendere decisionem cōtrouersie inter Barbat. & alios Iuriscōsultos, de ijs qui dæmonem inuocant ad cognoscendum seu faciendum ea quæ ipse facere vel cognoscere potest, à Deo non impeditus: v. g. vt reuelet furta commissa, vt in amorem carnalem inducat. Quoad hæc enim Barbat. *e* censuit, horum cognitionem pertinere ad inquisitores fidei, & ea sapere hæresim manifestam. Sed alij Barbatiam reprehendunt, & cum Oldrado volunt hæc non pertinere ad inquisitorum cognitionem, neque esse hæreticalia *f*. & in hac re inueniuntur Parisiensi apud Paponum arresta contraria. Sed pro Barbatia faciunt Theologi Spineus &

Cccc

Pegno

e conf. 55. lib. 1.
f Oldrad. conf. 210.
Tiraq. de con. caus. 4. n. 3. Gem. in. con. 4. Alber. rub. de hæ. et. afflic. sup. const. Neapol. Clarus §. hæresis. au. 25. & Farin. q. 20. Papo. li. 12. tit. 3. art. 1. & 2.